

Had ik dit maar alleen geschreven

Auteur(s):

Haan, M.,
Toolsema, L.

De auteurs zijn werkzaam bij de economische faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen. Met dank aan Bert Schoonbeek, Adriaan Soetevent en Peter Kooreman.

L.A.Toolsema@eco.rug.nl

Verschenen in:

ESB, 87e jaargang, nr. 4385, pagina 851, 22 november 2002

Rubriek:

Uit de vakliteratuur

Trefwoord(en):

publiceren

Economen worden op veel manieren gestimuleerd om samen te werken. Onderzoekscholen waarderen een artikel dat geschreven is door meerdere auteurs vaak hoger dan een artikel dat geschreven is door slechts één auteur. Hetzelfde geldt voor de economen top veertig die tot voor kort werd opgesteld door CentER. Daarbij werd aan een artikel met n auteurs aan elke auteur een fractie $2/(n+1)$ van de totale output toegerekend¹. Hoe groter het aantal auteurs van een artikel, des te groter derhalve het totale aantal punten dat eraan wordt toegekend². Ook een organisatie als nwo lijkt een duidelijke voorkeur te hebben voor projecten waarin meerdere wetenschappers samenwerken, het liefst nog interdisciplinair ook. Steeds lijkt de impliciete aanname dat samenwerking leidt tot een hogere productiviteit, of op zijn minst tot een hogere kwaliteit van de output. Natuurlijk is het maar de vraag of dat daadwerkelijk het geval is. Hollis heeft het onderzocht³.

Hij bestudeert het effect van co-auteurschap op de productie van economen in termen van publicaties in wetenschappelijke tijdschriften. Hij analyseert het effect van het aantal auteurs op kwaliteit en lengte van een artikel. Ook bestudeert hij het verband tussen de productie van een individu en het gemiddelde aantal co-auteurs van dat individu. Hollis baseert zijn onderzoek op een steekproef van 339 economen die in 1981 lid waren van de American Economic Association (aea) en die zijn gepromoveerd in de vs of Canada in de periode 1965-1981. In totaal levert dat 5277 publicaties op in de periode 1969-1997. Ieder artikel wordt gekarakteriseerd door het aantal (gestandaardiseerde) pagina's, het aantal auteurs en de kwaliteit. De kwaliteit van een artikel wordt benaderd door de citatie-index van het publicerende tijdschrift, die aangeeft hoe vaak er gemiddeld door goede tijdschriften naar een artikel in dat tijdschrift verwezen wordt.

Eerst het goede nieuws. Het aantal auteurs blijkt een positieve invloed te hebben op de lengte en de kwaliteit van een artikel. Een artikel dat niet door één maar door twee auteurs is geschreven, staat over het algemeen in een beter tijdschrift en beslaat gemiddeld zo'n twintig procent meer pagina's. Wordt de output van een auteur gerelateerd aan het gemiddeld aantal co-auteurs waar hij mee werkt, dan blijkt dat een extra co-auteur in een bepaald jaar leidt tot dertig procent meer citaties en tien procent meer publicaties.

Maar nu het slechte nieuws. Een econoom die meer samenwerkt, heeft weliswaar meer en betere output op zijn cv, maar de totale input is ook groter. Het algemeen belang is gediend met een hoge totale productie. Als een artikel wordt geschreven door twee economen, dan draagt iedere auteur slechts een half artikel bij aan de totale productie van wetenschappelijk onderzoek. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de kwa-liteit van het artikel. Hollis definieert de bijdrage van een artikel aan de totale wetenschappelijke productie dan ook als het aantal pagina's gewogen met de kwaliteit van het publicerende tijdschrift. Hij laat zien dat samenwerking leidt tot een lagere totale productie. Voor een individuele econoom geldt dat als het gemiddelde aantal co-auteurs met één toeneemt de productie die kan worden toegeschreven aan dit individu daalt met zeven tot twintig procent.

Hollis laat zien dat zijn resultaten robuust zijn. Hij toetst een groot aantal alternatieve specificaties, die allemaal tot ruwweg dezelfde conclusie leiden. Blijkbaar hebben individuele economen een andere doelstelling dan het maximaliseren van de totale productie. Hollis noemt een aantal mogelijkheden. Juist omdat allerlei instanties een prikkel geven om samen te werken, levert dat een individu op de lange termijn wellicht het meeste op. Ook bij sollicitaties lijkt vaak meer te worden gekeken naar de kwaliteit van de publicaties van een sollicitant, dan naar het aantal co-auteurs waarmee hij of zij dat bereikt heeft. Een andere mogelijke verklaring is dat economen toch socialer zijn dan algemeen wordt gevreesd, en zij teamwerk gewoon leuk vinden.

Maar als samenwerking niet tot een hogere totale productie leidt, waarom wordt het dan alom gestimuleerd? Op deze vraag blijft Hollis het antwoord schuldig. Zijn onderzoek suggereert dat, teneinde de totale onderzoeksproductie te verhogen, samenwerking juist gestraft zou moeten worden. Door minder de nadruk te leggen op samenwerking, dalen de kosten van wetenschappelijke productie, waardoor organisaties als nwo met hetzelfde budget kunnen zorgen voor meer onderzoeksproductie van hogere kwaliteit⁴.

---

¹ Zie <http://center.kub.nl/top40/rules.html>

2 Overigens lijkt dit een typisch Nederlands fenomeen. In ranglijsten gepubliceerd in de internationale vakliteratuur wordt gewoon gebruik gemaakt van een factor $1/n$. Zie voor een overzicht Tom Coupé, Revealed performances: worldwide rankings of economists and economics departments, mimeo, Université Libre de Bruxelles, 2002 (<http://homepages.ulb.ac.be/~tcoupe/earanking1.pdf>).

3 A. Hollis, Co-authorship and the output of academic economists, Labour Economics, nr. 8, 2001, blz. 503-530.

4 Zie voor een berekening van de kosten van wetenschappelijke productie H.P. van Dalen en A. Klamer, [Leidt concurrentie tot verspilling?](#), ESB, 22 juni 2001, blz. 532-534.